

cza również (s. 208-214) stary polski przekład A. Kanteckiego (por. *Poezye Aur. Prudencjusza Klemensa*, Poznań 1888, 173-180), czy wreszcie przy ostatnim hymnie XIV o św. Agnieszce, gdzie także przytacza (s. 344-348) *in extenso* jako dodatek stary przekład A. Kanteckiego (*Poezye Aur. Prudencjusza*, s. 203-207). Nowy wydawca postępuje tu nieco wybiórczo, bo obok powyższych dodatków mógłby także, jeśli nie przytoczyć dla całości, to przynajmniej zaznaczyć wcześniejszy przekład W. Czensza hymnu II ku czci św. Wawrzyńca, publikowany najpierw w „Przeglądzie Powszechnym” (46:1895, 227-228), a potem przedrukowany w *Antologii patrystycznej* A. Bobera (s. 567), oraz przekład A. Kanteckiego hymnu XI o świętym Hipolicie (A. Bober, s. 569-571, A. Kantecki, s. 194-196). Szkoda również, że ta tak pięknie wydana książka nie posiada żadnego indeksu: biblijnego, imiennego i rzeczowego, których brak utrudnia czytelnikowi jej dogłębne wykorzystanie, a przez to obniża niewątpliwie jej wartość. Ponadto wydana jest ona jako 40. tom serii „Źródła Myśli Teologicznej”, wypadaloby więc we wstępie ukazać Prudencjusza, choćby syntetycznie, jako teologa, bo w jego *Wieńcach męczeńskich* niemało jest również aspektów teologii męczeństwa.

Mimo jednak tych kilku drobnych usterek, w tym także licznych drukarskich, nowe wydanie *Hymnów męczeńskich* Prudencjusza jest prawie wzorowo metodologicznie wydaną publikacją, zaopatrzoną w bogatą, również najnowszą i polską bibliografię, zachęcającą do lektury nie tylko patrologa i badacza literatury wczesnochrześcijańskiej, ale również zwykłego czytelnika, pragnącego pogłębić swą wiedzę w dziedzinie starożytnej hagiografii martyriologicznej. Tę garść doskonalej już poezji wczesnochrześcijańskiej podaje nam do rąk w nowej estetycznej szacie, idąc śladami swoich polskich poprzedników (m.in. A. Bobera – *Antologia patrystyczna*, Kraków 1965, 482-593; Muza chrześcijańska. Antologia poezji starochrześcijańskiej) znakomity jej badacz, ks. prof. dr hab. M. Starowieyski, znany od lat z wydania aż trzech jej antologii w serii „Ojców Żywych” pt. *Muza chrześcijańska* (t. 1: *Poezja armeńska, syryjska i etiopska*, OŻ VI, Kraków 1985; t. 2: *Poezja łacińska starożytna i średniowieczna*, OŻ X, Kraków 1992, Prudencjusz s. 60-74; t. 3: *Poezja grecka od II do XV wieku*, OŻ XII, Kraków 1995), za co jesteśmy mu bardzo wdzięczni.

Ks. Stanisław Longosz – Lublin KUL

AUGUSTYN z Hippony, *O życiu szczęśliwym*, tłum. A. Świderkówna, Kraków 2006, Wydawnictwo WAM, ss. 75.

Jest to piąty już z kolei tom dwujęzycznej zapoczątkowanej i publikowanej pod redakcją ks. prof. dra hab. Stanisława Ziemiańskiego SJ serii „Źródła Myśli Filozoficznej”, prezentującej tym razem filozoficzny tekst chrześcijański

św. Augustyna. O ile pierwsze publikowane w tej serii (szkoda, że nie numerowane) tomy: Arejos Didymos, *Podręcznik etyki*, tłum. M. Wojciechowski (2005); Porfiriusz z Tyru, *Grota nimf*, tłum. P. Ashwin-Siejkowski (2006); tenże, *Przeciw chrześcijanom*, tłum. P. Ashwin-Siejkowski (2006); tenże, *List do Marcelli*, tłum. P. Ashwin-Siejkowski (2006) były tekstami pogańskimi i nigdy dotąd na język polski nie tłumaczonymi, to prezentowane teraz augustyńskie dzieło jest powtórzeniem publikowanego już dwukrotnie wcześniej (Św. Augustyn, *Dialogi filozoficzne*, t. 1, Warszawa 1953, 8-48, wstęp W. Senko s. 5-7, Wydawnictwo „Pax”; *Dialogi filozoficzne* [w jednym tomie], Kraków 1999, 15-50, Wyd. „Znak”) przekładu Anny Świderkówny z pominięciem wstępu W. Senki i dosłownym przedrukiem komentarza (przypisy otrzymały teraz numerację ciągłą) oraz dodaniem łacińskiego tekstu oryginalnego (wyd. M. Schmaus, *Florilegium Patristicum* 27, Münster 1931), którym posługiwała się tłumaczka. Prezentowany przekład jest pierwszym chronologicznie dialogiem św. Augustyna, którego akcja rozgrywa się podczas przyjęcia z okazji 33. urodzin autora w wiejskiej posiadłości Cassiacium pod Mediolanem. Jego uczestnicy – matka, członkowie rodziny i przyjaciele jubilata, których on obdarzył indywidualnymi rysami charakteru i autentyzmem, dyskutują nad tym, czym jest szczęście i jak je można osiągnąć. Po kilku wypowiedziach autor kreśli własny portret człowieka szczęśliwego – mędrca, którego szczęście polega na posiadaniu pełni dóbr, czyli Boga. Cały dialog przypominający tło dialogów Cyserona, podzielony jest na trzy dni. Dobrze, że wydawcy nowej serii obok przekładu mają odwagę publikować również grecki lub łaciński (w tym wypadku po raz pierwszy łaciński) tekst oryginalny, co dla prowadzących ćwiczenia z historii filozofii jest ogromną pomocą; szkoda jednak, że w przeciwieństwie do jej pierwszych czterech tomów w tym piątym i ostatnim nie tylko nie wskazują żadnej bibliografii przedmiotowej, ale nawet nie dołączają jakiegokolwiek wstępu wprowadzającego w tematykę dialogu; brak jest w nim również indeksu, co niewątpliwie utrudnia jego lekturę. Jest to może przypadkowa „wpadka” wydawnicza, oby jednak nie powtórzyła się w następnych zapowiadanych tomach, bo tego rodzaju braki pomniejszają wartość całego wydawnictwa. Trzeba pogratulować Wydawnictwu WAM rozpoczęcia i opublikowania już 5 tomików nowej serii przekładów z umieszczonymi obok tekstami oryginalnymi, które bez wątpienia stanowią będą znakomitą pomoc dydaktyczną zarówno dla historyków filozofii klasycznej i chrześcijańskiej, jak i patrologów; wyjątkowo cenne są dla nich przekłady Porfiriusza, zwłaszcza jego *Przeciw chrześcijanom*, z syntetycznymi wstępami, bibliografią i komentarzem. Proponuję jednak, by zacząć numerować jej poszczególne tomy, a nawet wprowadzić skrót jej nazwy (może ŻMF), bo czyni ona sobie już miejsce w pejzażu polskich przekładów tekstów starożytnych.